

Dosarul nr. 1ra-542/2022
(1-21075889-01-1ra-07042022)

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

18 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Nadejda TOMA
Liliana CATAN
Ion GUZUN

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpat, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2021, în cauza penală privind-l pe

DODON Nicolai XXXXX, născut la
XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 21.05.2021 – 14.06.2021;

Instanța de apel: 12.07.2021 – 10.11.2021;

Instanța de recurs: 07.04.2022- 18.05.2022.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Central, din 14 iunie 2021, *cauza fiind examinată conform prevederilor art. 364^l Cod de procedură penală* Dodon Nicolai a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de:

- art. 27, 145 alin. (2), lit. f) Cod penal la 7 (șapte) ani închisoare;
- art. 164 alin. (2), lit. g) Cod penal la 5 (cinci) ani închisoare.

Conform art. 84 alin. (1) și (2) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate i s-a stabilit lui Dodon Nicolai o pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe termen de 9 (nouă) ani, cu executare în penitenciar de tip închis.

S-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului cheltuielile judiciare în mărime de 3720 (trei mii șapte sute douăzeci) lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Dodon Nicolai la data de 09.02.2021, în jurul orelor 22:00, aflându-se în XXXXX, a pătruns în curtea casei de locuit ce aparține lui Ursu Nadejda, după care prin forțarea ușilor de la intrare a deteriorat lacătele și a pătruns în interiorul imobilului unde se afla Ursu

Nadejda și Rusu Ciobanu, aplicând-le mai multe lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, în continuare acționând cu intenție directă, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și dorind survenirea acestora, din motive de gelozie și răzbunare, fiind sub influența alcoolului, având în mână un topor folosit la despicatul lemnului, prin constrângere fizică și psihică manifestate prin aplicarea loviturilor cu pumnii și picioarele, amenințând cu omorul, le-a luat telefoanele portabile lui Ursu Nadejda și Rusu Ciobanu și le-a indicat să iasă din casă, scoțându-i contrar voinței lor din domiciliu, după care fiind în curte i-a legat de mâini cu un fir metalic pentru a-i împiedica să fugă, privându-i astfel de libertatea fizică de a se mișca în spațiu în mod individual și continuând amenințările cu violența fizică având în mână toporul, le-a indicat prin impunere să meargă pe jos în fața lui spre XXXXX, iar pe traseu l-a abandonat pe Rusu Ciobanu și continuând mersul, a transportat-o pe Ursu Nadejda la domiciliul său din XXXXX, unde i-a astupat gura cu lipici după care a imobilizat-o de membrele inferioare și superioare prin legarea cu o frânghie de un pat, lăsând-o în imobil i-a încuiat pe din afară lacătele de la ușa de la intrare plecând într-o direcție necunoscută, însă în jurul orei 06:00 data de 10.02.2021, Ursu Nadejda s-a eliberat individual din legături și pe geam a ieșit din imobil unde a apelat la persoanele din localitate după ajutor.

Tot el, la 09.02.2021, în jurul orelor 22:00, aflându-se în XXXXX, a pătruns în curtea casei de locuit ce aparține lui Ursu Nadejda, după care prin forțarea ușilor de la intrare a deteriorat lacătele și a pătruns în interiorul imobilului unde se afla Ursu Nadejda și Rusu Ciobanu, aplicând-le mai multe lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, în continuare având scopul omorului lui Rusu Ciobanu, acționând cu intenție directă, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și dorind survenirea acestora, din motive de gelozie și răzbunare, fiind sub influența alcoolului, având în mână un topor folosit la despicatul lemnului, prin constrângere fizică și psihică manifestate prin aplicarea loviturilor cu pumnii și picioarele, amenințând cu omorul, le-a luat telefoanele portabile lui Ursu Nadejda și Rusu Ciobanu și le-a indicat să iasă din casă, scoțându-i contrar voinței lor din domiciliu, după care fiind în curte i-a legat de mâini cu un fir metalic pentru a-i împiedica să fugă, privându-i astfel de libertatea fizică de a se mișca în spațiu în mod individual și continuând amenințările cu violența fizică având în mână toporul, le-a indicat prin impunere să meargă pe jos în fața lui spre XXXXX, iar pe traseu la ieșirea din XXXXX, în timp ce Rusu Ciobanu stătea pe picioare în poziția corpului verticală și se opunea să continue deplasarea, Dodon Nicolai a apucat toporul cu ambele mâini și cu putere i-a aplicat acestuia o lovitură în cap în regiunea parietală de la care Rusu Ciobanu a căzut la sol culcat fără cunoștință și văzând că acesta nu se mișcă i-a mai aplicat câteva lovituri cu toporul în regiunea capului și crezând că acesta nu mai dă nici un semn de viață a continuat deplasarea împreună cu Ursu Nadejda spre XXXX, însă a doua zi în jurul orei 06:00, în circumstanțe independente de voința făptuitorului, Rusu Ciobanu a fost depistat de un trecător și ulterior cu serviciul de urgență

transportat în stare gravă la unitatea medicală unde i s-a acordat ajutorul corespunzător, astfel nefiind realizate până la capăt intențiile inițiale ale făptuitorului. În rezultatul acțiunilor violente, lui Rusu Ciobanu i-au fost cauzate conform concluziilor fixate în raportul de expertiză judiciară medico-legală nr. 202131D0030 din 12.03.2021, vătămări corporale grave periculoase pentru viață sub formă de „trei plăgi contuze a capului, fractura liniară frontoparieto-occipitală, fractura înfundată fronto-parietală mediană, hematom epidural parietal pe dreapta”, care s-au format sub acțiunea traumatică a unui corp contondent.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către procuror și avocatul Victor Zagaiciuc în interesele inculpatului, prin care au solicitat casarea sentinței Judecătoria Strășeni.

3.1 *Procurorul* a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care a-i stabili inculpatului, raportat la prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală pe:

- art. 164 alin. (2), lit. g) Cod penal, 6 ani închisoare;
- art. 27, 145 alin. (2), lit. f) Cod penal, 13 ani închisoare.

Conform art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, a-i aplica lui Dodon Nicolai o pedeapsă cumulată total de 19 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

În motivarea cerințelor a invocat:

- prezența circumstanțelor agravante și anume, a) săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară sau pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză, j) săvârșirea infracțiunii de către o persoană în stare de ebrietate, care au fost reținute de instanța de judecată;

- pentru a stabili gradul prejudiciabil al fiecărei infracțiuni săvârșite, instanța de judecată trebuia să pornească de la gradul prejudiciabil mediu al infracțiunilor prevăzute de art. 164 alin. (2), lit. g) și 27, 145 alin. (2), lit. f) Cod penal, care obiectiv este proporțional cu mărimea medie a pedepsei închisorii ce poate fi aplicată pentru infracțiunea respectivă. Termenul mediu al închisorii ce poate fi aplicat pentru infracțiunea prevăzută de art. 164 alin. (2), lit. g) Cod penal este de 8 ani și de 7 ani 6 luni în cazul alin. (2) art. 145 Cod penal;

- instanța urma să ia în considerație că inculpatul nu este la prima abatere, anterior fiind condamnat de: Judecătoria Călărași la 25 noiembrie 1997, pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 119 alin. (3) și 225 Cod penal (redacția anului 1961) la 5 ani închisoare; de Judecătoria Călărași la 21 martie 2006, pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 27, 171 alin. (2), lit. c) și 151 alin. (2), lit. c) Cod penal, la 5 ani și 3 luni închisoare, iar prin decizia Curții de Apel din 05 aprilie 2006 pedeapsa fiind modificată la o pedeapsă de 7 ani închisoare; de Judecătoria Călărași la 17 decembrie 2012, pentru comiterea infracțiunii prevăzută de art. 145 alin. (1) Cod penal, la 8 ani și 6 luni închisoare;

- deși inculpatul a fost condamnat anterior pentru infracțiuni similare, nu a făcut concluzia privind faptele prejudiciabile pe care le-a săvârșit, respectiv pedepsele care i-au fost aplicate nu și-au atins scopul;

- pedeapsa aplicată de instanța de fond este prea blândă, fără a fi argumentată soluția dispusă în coraport cu solicitarea acuzatorului în dezbateri, ignorând criteriile generale de individualizare a pedepsei penale stabilite la art. 75 Cod Penal.

3.2 *Avocatul Victor Zagaiciuc în interesele inculpatului* a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatului a-i stabili o pedeapsă non-privativă de libertate, prin prisma art. 90 Cod penal, fără a pune în executare pedeapsa stabilită prin sentința anterioară.

În motivarea cerințelor sale a invocat:

-instanța de fond a apreciat incorect gradul de pericol social care-l reprezintă inculpatul și circumstanțele care atenuază vinovăția sa, ceea ce a avut drept consecință stabilirea unei pedepse definitive de 9 ani, cu executare în penitenciar de tip închis – izolarea inculpatului de societate, fiind o măsură inutilă;

-instanța de fond nu a luat în considerație circumstanțele atenuante – recunoașterea vinovăției și căința sinceră, a solicitat examinarea cauzei penale în procedură simplificată, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, personalitatea inculpatului acesta nu se caracterizează negativ, nu se afla la evidența medicului narcolog.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2021, apelul avocatului Victor Zagaiciuc în interesele inculpatului a fost respins ca nefondat. Apelul procurorului a fost admis, cu casarea parțială a sentinței și s-a pronunțat o nouă hotărâre potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care lui Dodon Nicolai recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 27, 145 alin. (2), lit. f) și art. 164 alin. (2), lit. g) Cod penal s-au stabilit pedepsele:

- art. 27, 145 alin. (2), lit. f) Cod penal - 13 ani și 4 luni închisoare;

- art. 164 alin. (2), lit. g) Cod penal - 6 ani și 8 luni închisoare.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concursul de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate i s-a stabilit pedeapsa definitivă - închisoare pe termen de 16 (șaisprezece) ani, cu executare în penitenciar de tip închis.

În rest, dispozițiile sentinței s-au menținut.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, instanța de fond, cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludentei, utilității și veridicității, a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului încadrarea juridică corespunzătoare, și anume art. 27, 145 alin. (2), lit. f) și 164 alin. (2), lit. g) Cod penal.

Judecând apelul declarat de acuzatorul de stat, s-a constatat că instanța de fond nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, respectiv, nu a ținut cont de gravitatea infracțiunilor săvârșite, de motivul acestora, de persoana celui

vinovat, de circumstanțele care atenuează ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Instanța de apel a constatat că, infracțiunile se califică ca infracțiuni „excepțional de gravă” și „gravă”, inculpatul a recunoscut vina în comiterea infracțiunilor incriminate și s-a căit sincer de cele comise, a solicitat examinarea cauzei penale în ordine simplificată, circumstanțe atenuante nu au fost stabilite, însă au fost reținute circumstanțe agravante— săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară sau pentru alte fapte care au importanță pentru cauză și săvârșirea infracțiunii de către o persoană în stare de ebrietate. Cu referire la personalitatea inculpatului, dânsul anterior a fost judecat, iar antecedentele penale nu sunt stinse.

În speță, instanța de apel a constatat că prevederile art. 81 alin. (3) Cod penal nu sunt aplicabile, din considerentul existenței recidivei periculoase, or, prin sentința Judecătorei Strășeni din 17 decembrie 2012 inculpatul a fost condamnat definitiv în baza art. 145 alin. (1) Cod Penal, fiindu-i stabilită pedeapsa de 8 ani și 6 luni închisoare.

În conformitate cu art. 82 Cod penal, la aplicarea pedepsei pentru recidivă periculoasă și recidivă deosebit de periculoasă de infracțiuni se ține cont de numărul, caracterul, gravitatea și urmările infracțiunilor săvârșite anterior, de circumstanțele în virtutea cărora pedeapsa anterioară a fost insuficientă pentru corectarea vinovatului, precum și de caracterul, gravitatea și urmările infracțiunii noi. Mărimea pedepsei pentru recidiva periculoasă și deosebit de periculoasă nu poate fi mai mică de o treime din maximul pedepsei prevăzute la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod. În cazul în care sunt stabilite numai circumstanțe atenuante, instanța poate stabili pedeapsa în limitele prevăzute pentru infracțiune în Partea specială a prezentului cod.

În acest sens, instanța de fond nu a ținut cont de faptul că, Dodon Nicolai nu este la prima abatere de la legea penală, anterior fiind condamnat, prin sentința Judecătorei Călărași din 25 noiembrie 1997 pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 119 alin. (3) și 225 Cod penal (redacția anului 1961) la 5 ani de închisoare; prin sentința Judecătorei Călărași din 21 martie 2006 pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 27, 171 alin. (2), lit. c) și 151 alin. (2), lit. c) Cod penal, la 5 ani și 3 luni de închisoare, iar prin Decizia Curții de Apel din 05 aprilie 2006 pedeapsa fiind modificată, fiindu-i stabilită o pedeapsă de 7 ani; prin sentința Judecătorei Călărași din 17 decembrie 2012 a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) Cod Penal, la 8 ani și 6 luni de închisoare.

În contextul celor indicate supra, instanța de apel a stabilit inculpatului pentru art. 27, 145 alin. (2), lit. f) Cod penal pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 13 ani și 4 luni și pentru art. 164 alin. (2), lit. g) Cod penal pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 6 ani și 8 luni. În baza art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru

concurusul de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate i s-a stabilit inculpatului pedeapsa definitivă cu închisoare pe termen de 16 ani, cu executare în penitenciar de tip închis.

Soluția pronunțată fiind întemeiată pe asigurarea principiului aplicării unei pedepse echitabile, pornind de la evaluarea gradului influenței pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, apreciind obiectiv toate circumstanțele prezentei cauze.

Cu referire la apelul declarat de avocatul Victor Zagaiciuc prin care s-a pledat pentru aplicarea unei pedepse non-privativă de libertate, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod Penal, instanța de apel a dispus respingerea acestuia ca fiind nefondat, or, avându-se în vedere caracterul prejudiciabil al faptelor comise, împrejurările în care au fost comise faptele penale, personalitatea inculpatului, care anterior a fost judecat, iar antecedentele penale nefiind stinse, o pedeapsă non-privativă de libertate nu este echitabilă și eficientă în vederea atingerii scopului pedepsei penale prevăzut de art. 61 Cod Penal.

Instanța de apel a considerat că, pedeapsa sub formă de închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis este legală și echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei, respectiv, solicitarea părții apărării în această parte a fost respinsă ca fiind nefondată.

Totodată, s-a reținut că pedeapsa stabilită inculpatului este în corespundere și cu regula nr. 6 din Recomandarea Nr. R (92) 16 a Comitetului de Miniștri către statele membre referitoare la regulile europene asupra sancțiunilor aplicate în comunitate, adoptată de Comitetul de Miniștri la 19 octombrie 1992, cu ocazia celei de a 482-a reuniune a Delegațiilor de Miniștri, potrivit căreia „natura și durata sancțiunilor și măsurilor aplicate în comunitate trebuie de asemenea să fie proporțională cu gravitatea infracțiunii pentru care un delincvent a fost condamnat sau o persoană este inculpată, cât și cu situația personală a acesteia ținând cont de circumstanțele săvârșirii infracțiunii”.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, *inculpatul a atacat-o cu recurs ordinar*, fără a invoca prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei instanței de apel.

În motivare recurentul a indicat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, s-au comis erori de organul de urmărire penală în efectuarea anchetei și de către instanța de fond. Inculpatul solicită rejudecarea cauzei și să fie pedepsit doar pentru infracțiunile comise de el.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului inculpatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, că nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut, prevăzut de art. 429 și 430 Cod de procedură penală.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.*

Din actele cauzei se constată că inculpatul Dodon Nicolai a depus recursul ordinar la data de 15.03.2022, conform plicului recursul a fost transmis Oficiului Poștal RM la data de 14.03.2022.

Una din cerințele obligatorii la depunerea recursului ordinar se referă la respectarea termenului de declarare a acestuia de către titularii cererii respective. În corespundere cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei instanței de apel. Ca atare, termenul de recurs are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se consideră ca tardiv, deoarece legea procesual-penală nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Potrivit dispozițiilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală: „*în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.*”.

Analizând materialele cauzei, Colegiul penal incontestabil reține că, decizia instanței de apel din 10 noiembrie 2021 a fost pronunțată integral la 05 ianuarie 2022, termenul de declarare a recursului expirând la 04 februarie 2022, iar apelul a fost depus la 15 martie 2022, astfel, termenul stabilit de art. 422 Cod de procedură penală nu a fost respectat de către recurent.

Durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Pe cale de consecință, având în vedere cele consemnate supra, Colegiul reține că, în cauza deferită judecătii, termenul de declarare a recursurilor a fost omis de către recurent, respectiv argumentele aduse de acesta în cererea de recurs nu vor fi preluate pentru examinare, el fiind decăzut de dreptul de a exercita această cale de atac.

În această ordine de idei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul ordinar declarat este inadmisibil, ca fiind declarate peste termen.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul DODON Nicolai XXXXX, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2021, în propria cauză penală, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 19 iulie 2022.

Președinte

Nadejda TOMA

Judecător

Liliana CATAN

Judecător

Ion GUZUN